

SYLLABUS

1. Puni naziv nastavnog predmeta:

Kontrola pritiska u bušotini

2. Skraćeni naziv nastavnog predmeta / šifra:**3. Ciklus studija:**

1

4. Bodovna vrijednost ECTS:

5

5. Status nastavnog predmeta: Obavezni Izborni**6. Preduslovi za polaganje nastavnog predmeta:**

Nema

7. Ograničenja pristupa:

Nema

8. Trajanje / semestar:

1

7

9. Sedmični broj kontakt sati:

9.1. Predavanja:

2

9.2. Auditorne vježbe:

2

9.3. Laboratorijske / praktične vježbe:

0

10. Fakultet:

RUDARSKO GEOLOŠKO GRAĐEVINSKI FAKULTET

11. Odsjek / Studijski program:

BUŠOTINSKA EKSPLOATACIJA MINERALNIH SIROVINA

12. Odgovorni nastavnik:

Dr sc. Sanel Nuhanović, vanredni profesor

13. E-mail nastavnika:

sanel.nuhanovic@untz.ba

14. Web stranica:

www.rggf.untz.ba

15. Ciljevi nastavnog predmeta:

- Upoznati studente sa osnovnim osobinama ležišnih fluida, uslovima koji dovode do njihovog pritoka u kanal bušotine i osnovnim metodama kontrole njihovog dotoka.
- Na osnovu teoretskih osnova i praktičnih primjera, studenti treba da razumiju, analiziraju i primjene stečena saznanja u rješavanju određenih problema;
- Poboljšati komunikacijske vještine u pisanom i verbalnom obliku;
- Poboljšati kontinuirani rad studenata čitave godine, tako da od samog početka kursa uzmu aktivno učešće u svim nastavnim aktivnostima i obavezama;
- Ostvariti dvosmjernu komunikaciju student – nastavnik.

16. Ishodi učenja:

Na kraju semestra/kursa uspješni studenti, koji su tokom čitavog nastavnog perioda kontinuirano obavljali svoje obaveze, će biti osposobljeni da:

- koriste dostupnu raspoloživu literaturu vezanu za rješavanje različitih problema ovog kursa;
- rješavaju probleme različite složenosti individualno ili u timu i iste prezentiraju u pisanom ili verbalnom obliku;
- razumiju značaj ovog kursa u rješavanju različitih problema u praksi;
- polože završni ispit u prvim ispitnim terminima na kraju semestra.

17. Indikativni sadržaj nastavnog predmeta:

- Pojam kolektora i ležišta
- Prirodni rezervoari; Ležišni pritisak i temperatura
- Fizičke i hemijske osobine ležišnih fluida; Zapreminski odnosi fluida u ležištu
- Ležišne vode, karakter i porijeklo ležišnih voda
- Sirova nafta; Prirodni plin
- Zasićenost ležišta fluidima
- Razdjelnica fluida u ležištu
- TEST I (T I)
- Dotok fluida u kanal bušotine – uzroci i pojave
- Kontrola pritiska u bušotini – teorija "U cijevi"
- Oprema ušća bušotine za kontrolu dotoka fluida
- Zatvaranje bušotine u slučaju dokota fluida
- Metode gušenja bušotine u slučaju dotoka fluida
- Praktični primjeri kotrole pritiska u bušotini
- TEST II (T II)

18. Metode učenja:

U cilju efikasnog izvođenja nastave i postizanja očekivanih ciljeva kursa i kompetencija studenata na kraju semestra na kursu se koriste različite nastavne metode:

- predavanja (P),
- auditorne vježbe (AV),

19. Objašnjenje o provjeri znanja:

P, AV

Student je u toku cijelog semestra obavezan dolaziti redovno na predavanja (P) i auditorne vježbe (AV). Nastavnik i asistent će tokom semestra evidentirati i pratiti prisutnost studenta.

U toku semestra student može maksimalno neopravdano izostati sa tri predavanja, odnosno tri auditorne vježbe. U slučaju da student u slučaju bolesti nije mogao pohađati nastavu u većem omjeru može razmotriti mogućnost nadoknade iste vodeći računa o objektivnim okolnostima i mogućnosti postizanja ciljeva učenja dodatnim angažmanom studenta i zamjenskim aktivnostima.

Kontinuirana aktivnost na nastavi u toku semestra, učešće u tematskim diskusijama, inicijativa i druge aktivnosti koje pomažu u podizanju kvaliteta nastave stimulisat će se dodatnim poenima u konačnoj ocjeni, a o čemu evidenciju vodi predmetni nastavnik. Student koji nema niti jedan neopravdan izostanak stiže pravo na dodatnih maksimalno 20 bodova od ukupno 100 na osnovu kojih se formira konačna ocjena.

Testovi znanja (T)

Cilj održavanja testova je da studenti kroz različita suštinska pitanja, vezana za kurs, kontinuirano ponavljanju i usvajaju obrađene suštinske stvari vezanih za kurs i kvalitetnije pripremanje za finalizaciju ispita.

Nakon završetka određenih oblasti kursa nastavnik će organizovati testove odnosno mini ispite koji će se sastojati od određenog broja pitanja i zadataka u cilju provjere stečenih znanja studenata. Termin održavanja testova će biti saopšten studentima, najmanje sedam dana unaprijed, kako bi se oni mogli adekvatno pripremiti.

Na svakom od predviđenih dva testa u toku semestra, student može osvojiti maksimalno 40 bodova, odnosno ukupno 80 bodova na oba testa, što je 80 % od ukupnog broja bodova na osnovu koga se formira konačna ocjena studenta.

20. Težinski faktor provjere:

Kriterij:	Max broj bodova	Bodovi za prolaz
Prisustvo i aktivnost	20	4
Test I	40	25
Test II	40	25
UKUPNO	100	54
Ocjena:		
Broj bodova	< 54	5 (F)
- II -	54 - 63	6 (E)
- II -	64 - 73	7 (D)
- II -	74 - 83	8 (C)
- II -	84 - 93	9 (B)
- II -	> 93	10 (A)

21. Osnovna literatura:

- Šiščeno, R.I.; Es'man, B.I.: "Hidraulika u praksi bušenja", (prevod Lazić, S.A.), Nafta Zagreb, Zagreb, 1982.
- Pjanić, R.: "Nafta i gas", Autorizovana predavanja na RGF Prijedor
- Bizjak, R.: "Kontrola dotoka ležišnih fluida u bušotine", DIT NIS - Naftagas Novi Sad, Novi Sad, 1997.
- Internet
- Fakultativna literatura po izboru

22. Internet web reference:**23. U primjeni od akademske godine:**

2023/2024

24. Usvojen na sjednici NNV/UNV:

01.06.2023.